

Twee vangsten van *Cerura erminea* (Esper) in Zeeuws-Vlaanderen (Lepidoptera: Notodontidae)

door

EDDY VERMANDEL

ABSTRACT. — Two captures of *Cerura erminea* (Esper) in Zeeuws-Vlaanderen (Lepidoptera: Notodontidae). This species which is extremely rare in The Netherlands, was found twice on dry sandy grounds near Nieuw-Namen and Hulst (prov. of Zeeland).

Op 6 juli 1985 startte ik op verzoek van de beheerder R. Bleijenberg een inventarisatie van Lepidoptera in de Meester van der Heyden-groeve te Nieuw-Namen. Het dorp ligt in het uiterste zuidoosten van Zeeuws-Vlaanderen op mariene Pliocene zanden — de enige ontsluiting daarvan in Nederland — die als een heuvel boven het polderlandschap uitsteken. Door het ontbreken van humus in het zand, de poreusheid en de relatief grote hoogte (5 à 6 m +NAP) is het hier erg droog. Vandaar dat er veel warmteminnende en van een droge standplaats houdende planten voorkomen.

Op de eerste dag van de inventarisatie, 6 juli 1985, vond ik in de groeve te Nieuw-Namen een prachtig vrouwtje van *Cerura erminea*. De rups van deze soort leeft in de kruinen van oude populieren (Koch, 1984), die hier in ruim voldoende mate aanwezig zijn. Op 11 juli 1985 ving ik een tweede exemplaar, een afgevlogen mannetje, te Hulst, nabij het vogelreservaat „De Liniedijk”, een restant van de oude vestingswerken van het Middeleeuwse stadje. Ook hier gelden dezelfde omstandigheden als in Nieuw-Namen: droge zandgronden en veel oude populieren.

Tot nu toe waren slechts twee meldingen van *Cerura erminea* uit Nederland bekend, namelijk in juni 1904 één rups te De Meern bij Utrecht (Balfour van Burleigh, 1908) en op 22 juni 1954 één mannelijk exemplaar te Epen, Limburg (Van Wisselingh, 1955).

In België wordt de soort de laatste jaren regelmatig gevangen dan vroeger. De vlinder is van een aantal plaatsen uit de provincie Antwerpen bekend (Janssen, 1980). De verspreidingskaart nr. 1303 van de „Atlas provisoire des insectes de Belgique” (Leclercq & Verstraeten, 1979) geeft zelfs 29 nieuwe vindplaatsen, de meeste echter uit het zuiden van België. De twee vangsten uit Zeeuws-Vlaanderen wijzen op een areaal-uitbreiding in noordelijke richting. De strenge winter van 1984 heeft de opmars blijkbaar niet kunnen stuiten.

LITERATUUR

- Balfour van Burleigh, C. P. G. C., 1908. Mededeling op de zomervergadering van de Nederlandsche Entomologische Vereeniging van 18 juli 1908. — *Tijdschr. Ent.* 51: LXXV.
- Janssen, A., 1977. — *Katalogus van de Antwerpse Lepidoptera, deel 1 Macrolepidoptera*. (p. 57, bijlage bij Phegea 8 (1), 1980).
- Koch, M., 1984. *Wir bestimmen Schmetterlinge*: 1-792, Neumann-Neudamm, Leipzig (p. 246-247).
- Verstraeten, Ch. & W. O. De Prins, in J. Leclercq & Ch. Verstraeten, 1979. *Atlas provisoire des Insectes de Belgique*, Cartes 1263-1332 (Arctiidae en Notodontidae), Gembloux.
- Wisselingh, T. H. van, 1955. Vangsten van Macrolepidoptera in Zuid-Limburg van 15 juli tot 31 augustus 1954. — *Ent. Ber., Amst.* 15: 297-299.

Poorterslaan 118, 4561 ZN Hulst.